

AMIGOE DI CURAÇÃO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba
en de Bovenwindse eilanden per drie maanden
fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor el-
ken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

Redactie en Administratie

Oud No. 223. Nieuw No. 4.

Waterkant, Overzide.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna
pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Mar-
tin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f.0.50 cada regel mas
7½ cts.

ONZE BEGROOTING. MEMORIE VAN ANTWOORD.

Algemeene Beschouwingen.

§ 1. Het deed den Gouverneur ge-
noegen te vernemen, dat men ook in de
afdeelingen algemeen van oordeel was,
dat er, met het oog op de bevredigende
opbrengsten der middelen, geen reden is
voor bezorgdheid over de toekomst.

Dat een gepast optimisme echter geen
reden mag zijn om in het ernstig streven,
om de kolonie oeconomisch tot meerdere
ontwikkeling te brengen, te verslappen,
geeft hij gaarne toe.

Door de Regeering en het Bestuur wordt
getracht de Santa Barbara quaestie zoo
spoedig mogelijk tot een oplossing te
brengen.

In zake havenverbetering zijn ook Rege-
ring en Bestuur diligent. Binnen kort zal,
door het opruimen van het rif in het
Schottegat, met de werkzaamheden een
aanvang worden gemaakt.

Dat de afdeelingen met ingenomenheid
kennis namen van het voorstel om den
havenmond te brengen op grotere breed-
te dan oorspronkelijk het plan was, stelt
ondergeteekende zeer op prijs.

En het is hem een groot genoegen hier
te kunnen mededeelen, dat Z.E. de Minis-
ter van Koloniën heeft goedgevonden, dat
de breedte tot op 80 M. wordt gebracht.

Ook deed het hem genoegen te zien, dat
de Raad er in beginsel voor was, om de
hoedenindustrie — die hijzelf van zoo-
veel belang voor de kolonie acht — krach-
tig te ontwikkelen.

§ 2. Hij deelt het gevoel van den Raad,
dat er zuinigheid moet worden betracht
in de koloniale huishouding.

Hij streeft daar ook werkelijk naar;
doch ziet geen kans om die huishouding
in te richten op eenvoudiger wijze dan
thans het geval is.

Ondanks het voortdurend stijgen der
werkzaamheden — voornamelijk als een
gevolg van de invoering van de Comp-
tabiliteitswet — is het getal der ambte-
naren niet vermeerderd.

Bij afwezigheid, wegens verlof en ziekte,
van enkele hunner, was het dikwijls on-
mogelijk het werk op de kantoren af te
krijgen, zoo er niet dagelijks langen tijd
werd nagewerkt; wat altijd met de groot-
ste bereidwilligheid door de ambtenaren
werd gedaan.

De quaestie of de eilanden eenvoudiger
kunnen worden bestuurd is al zoo dikwijls
onderzocht en het resultaat was altijd,
dat men geen kans zag tot noemenswaar-
dige bezuinigingen te komen.

Ofschoon ondergeteekende toegeeft, dat
in verhouding tot het zielestal de kos-
ten hoog zijn, acht hij toch in dit opzicht
geen bezuiniging mogelijk.

Op ieder eiland dient men, als hoofd, een
fatsoenlijk betaald, onafhankelijk ambte-
naar te hebben. En of zoo iemand nu
districtmeester of gezaghebber heet, zou
voor de uitgaven werkelijk niet veel afdoen.

Zoo men den gezaghebber van St. Mar-
tin ook belastte met het beheer van St.
Eustatius en Saba, zouden de kosten der
dienstreizen, mislachten evenveel beloo-
pen als er op de salarissen der ambtenaren
kon worden besparing; en de toestand op
de eilanden zou er — dit is de vante
voerting van ondergeteekende — veel slech-
ter op worden.

Als men eens nagaat hoeveel betrekkin-
gen een ambtenaar op de eilanden in zich
vereenigt, en ziet, dat de meesten er am-
per van hun traktement kunnen rondko-
men, zal men werkelijk moeten toegeven,
dat het niet eenvoudiger kan; zoo men er
ten minste prijs op stelt, dat deze eilan-
den, waar de Hollandsche vlag wappert,
fatsoenlijk worden bestuurd.

Ondergeteekende meent zich in het ge-
heel niet te kunnen vereenigen met het
oordeel van die leden van den Raad, die
oorenen, dat het Hof van Justitie, omdat
betrekkelijk zoo weinige burgerlijke en
strafzaken worden behandeld, wel zou kun-
den bestaan uit een gegradeerd vorzit-
ter en twee ongegradeerde leden.

In onze kolonie dient, zoals in ledere
welgeoordeende staat, gezorgd te worden
voor een goede rechtspraak; en deze zou
niet voldoende zijn gewaarborgd, zoo het
opposite gerechtshof in de kolonie niet
bestond uit juristen, die door hun ambt
kunnen worden geacht van alle partijen
onafhankelijk te zijn.

Ook zou ondergeteekende het zeer onge-
wenscht achten, dat, nu het Hof nog
maar uit een President en twee leden be-
staat, een dier leden tevens kantonrechter
zou wezen.

In appelen vooral moeten de recht-
zoekenden hun geding door deskundigen
beslist kunnen krijgen.

De betrekking van advocaat-generaal
heeft men een jaar of tien geleden afge-
schaffd, doch zeer spoedig is men daarop
teruggekomen. De praktijk leerde dat het
niet wel mogelijk was.

Er moet op het parket onder den Pro-
cureur-Generaal één ambtenaar zijn, die
goed op de hoogte is van de wetten, ver-
ordeningen en keuren; die kan optreden
als ambtenaar van het Openbaar Ministe-
rie bij het kantonrecht en als auditeur
militair.

Om daar geschikte lui voor te vinden
en dezen er eenigen tijd voor te kunnen
houden, dient het ambt fatsoenlijk bezol-
digd te worden.

Trouwens wat zou — gesteld men schaf-
te de betrekking af — de bezuiniging zijn?
Men zou weer een hoofdcommies moeten
nemen, met een toelage als auditeur mi-
litaire en als ambtenaar van het Openbaar
Ministerie, zooals dat vroeger was en niet
minder kostte.

Dat de Raden van justitie en de Kan-
tonrechten op de Bovenwindse eilan-
den niet veel werk hebben is waar, maar
zij kosten ook nagenoeg niets.

Nam men b. v. den officier van justitie
of den ambtenaar van het openbaar mi-
nisterie weg, dan zou men, als hoofd van
de politiemacht toch minstens een flinken
brigadier moeten aanstellen.

Welnu, die zou meer krijgen, dan de
officier van justitie of de ambtenaar van
het Openbaar Ministerie qua tals geniet.

Bovendien zou men dan het traktement
van den Ontvanger moeten verhoogen en
dezen, om te kunnen leven, als ontvan-
ger alleen evenveel moeten geven als hij
nu als ontvanger en officier van justitie
ontvangt.

De rechters ontvangen qua tals niets.
De griffiers een beetje, en nemen er andere
betrekkingen bij waar, waarvoor in de
meeste gevallen toch weer meer zou moe-
ten worden betaald als het griffierstrak-
tement verviel.

Ondergeteekende streeft er reeds lang
naar, om, waar dit mogelijk is, voor de
lagere betrekkingen op de eilanden lui van
de plaats zelve te nemen.

Op de Bovenwindse eilanden is dit
dikwijls niet mogelijk, omdat de sollici-
tanten er niet voldoende Hollandsch
kennen.

Bovendien zouden die benoemingen som-
tijds aanleiding kunnen geven, dat de
ambtenaren in hun billijke aanspraak op
promotie werden benadeeld.

Tegen de detachering van ambtenaren
van de Raad vroeger altijd gekant. De
proeven daarmede genomen hebben hier
ook weinig praktische resultaten opge-
leverd. Detachering naar Indie en Surina-
me zou vooral zeer kostbaar zijn.

Uit een comptabel oogpunt is het niet
gewenscht de de begroting, voor wat
betreft het Departement van openbare
werken, te splitsen, zooals door de afde-
elingen worden voorgesteld.

Wij men rekening houden met het voor
ieder werk geraamd bedrag, dan zouden
er toch afzonderlijke aantekeningen moe-
ten worden gehouden van wat daarvoor
is uitgegeven.

Op die wijze zouden de bedoelde vereen-
voudigingen ook niet tot besparingen
leiden.

§ 3. Ofschoon ondergeteekende moet toe-
geven dat de pogingen om den landbouw
te verbeteren tot nog toe weinig resul-
taat hebben gehad, meent hij toch dat de
landbouw niet mag worden verwaarloosd.

Wel is ook hij van oordeel, dat men
in deze geen hell moet zoeken in allerlei
proefondernemingen met nieuwe cultu-
ren, doch op praktische wijze, o. a. door betere
grondbewerking en bemesting, moet trach-
ten de bestaande cultu- te verbeteren;
wat niet zoo veel behoeft te kosten.

Gaarne geeft ondergeteekende toe, dat
het geven van voorschotten aan de ka-
toenplanters op St. Eustatius nu niet be-
paald ligt op den weg van het Gouverne-
ment.

Men heeft hier echter te doen met een
eigenaardigen toestand. Wel geeft de British
Cotton Growing Association voorschotten
op de katoen, die in het katoenhuis aan-
wezig is, doch de wissels, die men daar-
voor ontvangt, zijn op St. Eustatius niet
altijd te verzilveren. Daarom helpt dan
tijdelijk het Gouvernement, dat de wissels
krijgt en dus geen risico loopt.

De kleine planters, die direct geld moe-
ten kunnen krijgen voor hun producten,
zouden zich niet op de katoencultuur toe-
leggen, als er zoo niet werd gehandeld.
Vandaar dat men niet al te veel op de
theorie moet letten, maar zien welke el-
schen de praktijk stelt om de cultuur er
bij de bevolking in te kunnen krijgen. Is
dit eenmaal gelukt, dan zal het Bestuur
een deel zijner bemoeiingen aan particu-
liere kunnen overlaten.

Wat de sisalcultuur zal worden voor de
kolonie is volgens ondergeteekende nog
niet met zekerheid te zeggen.

Er wordt echter een degelijke proef ge-
nommen, waarvan men nu de resultaten
moet afwachten.

De vraag of de proeftuin eventueel ook
als verbeterhuis zou kunnen worden gebe-
zigd voor verwaarloosde kinderen zal
gaarne worden overwogen, omdat toch
zal worden nagegaan wat er in de kolonie
voor dergelijke kinderen kan worden ge-
daan.

§ 4. Ook ondergeteekende is van oor-
deel, dat de kleine landbouw niet die re-
sultaten heeft opgeleverd, die sommigen
er zich van hebben voorgesteld.

Uit een nauwkeurig onderzoek is hem
gebleken, dat er van de honderde huur-
grondjes maar zeer weinige zijn, die den
huurder een zelfstandig bestaanje opleve-
ren. Dit is alleen het geval met enkele
groententuintjes, waarop de huurder, zoo
de concurrentie niet te groot wordt, met
hard werken, zijn brood kan verdienen.

En toch zijn die grondjes voor de lui
van groot belang. Zij houden er een paar
gelten; een paar varkens; eenige kippen;

oogsten er, als het jaar niet te slecht is,
wat mais, boonen, etc. en wonen er voor
niets. Wanneer zij er bij uit werken gaan,
wordt het hun nu gemakkelijker in hun
onderhoud te voorzien, dan wanneer zij
die grondjes niet hadden.

De quaestie van het uitgeven der gron-
den en 't voorstel van Pastoor Meyknecht
zal door het Bestuur ernstig worden over-
wogen.

Gemakkelijk is de oplossing echter niet.
Schijnt er van den eenen kant veel voor
te zijn om de lui buiten in dorpen samen
te trekken, van den anderen kant zullen
zij vele voordelen van de huurgrondjes
missen, als zij daar zelf niet op wonen;
en het is te voorzien, dat de stukjes grond,
die op eenigen afstand van de huizen lig-
gen, veel minder goed zullen worden be-
werkt, dan dit nu de stukjes worden ge-
daan, waarop de huurder zelf woont en
voortdurend het oog kan houden.

Het rapport over het groot landbouw-
bedrijf was den leden van den Raad niet
toegezonden, omdat het nog niet uit Hol-
land was ontvangen. Zoodra het kwam
is het aan de leden gezonden.

Na ontvangst van bedoeld ministerieel
schrijven werden er geen grondjes uitge-
geven daar, waar maar eenigszins veron-
dersteld kon worden, dat deze mislachten
later zouden moeten worden ontruimd, of
in streken waar mislachten de proef zal
worden genomen met het stichten van een
dorpie.

§ 5. Ook ondergeteekende is van oor-
deel, dat de klachten over het onderwijs
overdreven zijn.

De onderwijzers zijn goed, de leerlingen
voldoende vijftig, de klassen klein. De re-
sultaten kunnen dus niet zoo slecht zijn,
en zijn het ook niet.

Men neemt, meent hij, bij het beoor-
delen van het onderwijs, wel eens een
verkeerd maatstal, en vergeet te veel,
dat een groot deel van de kennis die men
nu heeft, verkregen is op het verlaten van
de school.

Als men zich er goed indacht, hoeveel
minder men wist toen men pas de school
verliet, zou men wel tot de conclusie ko-
men, dat die kennis toen niet groter was
dan die van de tegenwoordige scho-
leren.

Dat de veelvuldige verloven der onder-
wijzers nadeelig op het onderwijs wer-
ken is helaas waar. Doch wat er aan te
doen? Men kan er geen dubbel stel op
na gaan houden.

Met de financiële zijde van de quaestie
dient, zooals sommigen leden terecht op-
merken, wel degelijk rekening te worden
gehouden.

Dat er ernstig moet worden gestreefd
om het onderwijs, met de middelen die
ons ten dienste staan, te verbeteren, geeft
ondergeteekende gaarne toe. Hij tracht
dit dan ook inderdaad te doen, zooals,
dunkt hem, wel kan blijken uit de maat-
regelen, die hij reeds in die richting heeft
genomen, n.l.

1. oprichting van een 9de klasse aan de
Henrickschool;

2. uitbreiding van den cursus normaal
lessen tot vier jaren;

3. oprichting van een cursus normaalles-
sen op St. Martin, om de ongediplomeerde
onderwijzers op de openbare scholen be-
hoorlijk voor het examen op te leiden.

4. oprichting van een dito cursus op
Aruba;

5. oprichting van cursus herhalingsonder-
wijs op Aruba, met gelezenheid om fat-
soenlijk Engelsch te leeren;

6. Invoering van gymnastiek op de Wil-
helminaschool;

7. uitbreiding van den cursus in het boek-
houden, met lessen in het handelsrekenen
en in Spaansche en Engelsche correspon-
dentie;

8. verbetering der financiële positie van
vele onderwijzers.

§ 6. Dat er onder de marechaussee
zoo nu en dan een is, die zich misdraagt
en tegenover het publiek wat beleefder
zou kunnen optreden, wil ondergeteekende
niet ontkennen.

Zulke gevallen deden zich altijd nu en
dan voor en zullen helaas nog wel niet
tot het verleden behooren, doch onder-
geteekende kan niet toegeven, dat er
speciaal in den laatste tijd gegronde
redenen zouden zijn om over het optreden
van de politie te klagen. Integendeel, er
kan gelukkig worden geconstateerd, dat
door het streven van den Commandant
der troepen om de beste elementen bij de
politie te detacheren, de dronkenschap
en het indisciplinair gedrag der mare-
chaussee aanmerkelijk afnemen.

Dat de maatregelen door hoogere poli-
tieautoriteiten genomen bij sommige lui
ontevredenheid hebben verwekt is mo-
gelijk, doch ondergeteekende is overtuigd,
dat daarvoor geen reden bestond.

Het geval met de Gezelligheid was als
volgt:

In den laatste tijd werd daar, door
een stuk of wat jongelui, geregeld twee-
maal in week, tot 's nachts twee uur toe,
piano gespeeld en luidkeels gezongen. Daar
de ramen van de sociëteit, zoolang er
bezoekers zijn, openstaan, en de huizen
in den omtrek ook niet met glazen ramen
worden gesloten, is het zonneluik, dat
daardoor tal van buien in hun nachtrust
worden gestoord.

Het Hoofd der politie kon dit natu-
rlijk niet toelaten. Men mag zich amuseeren,
doch niet zóó ten koste van anderen.
Den 14n Februari verzocht de Procureur-Generaal be-
leefde aan het Bestuur der
Gezelligheid om het muziek maken, waar-
door anderen in hun nachtrust werden ge-
stoord, tegen te gaan en te willen be-
palen, dat dit na twaalf uur 's nachts
niet meer mocht geschieden.

Het Bestuur meende, om bepalingen in
het reglement, dat verzoek niet te kun-
nen inwilligen.

Instede dat nu het leven op de socie-
teit wat afnaam, werd het nog erger. Het
clubje jongelui wilde blijkaar de politie
haar onmacht toonen en zong en speelde
piano tot twee uur 's nachts nog harder
dan te voren.

Toen beval (den 16n Maart) de Procureur-Generaal, na verschillende malen te-
vergeefs met den President der Gezellig-
heid over de quaestie te hebben gesproken,
dat de Sociëteit gedurende twee weken
's avonds om twaalf uur moest worden
gesloten.

Het is duidelijk, dat hij hier niets deed
dan zijn plicht, en dat meerdere verdraag-
zaamheid zwakheid zou zijn geweest.

Dat een marechaussee bij een familie,
waar de gramophoneon speelde, is gaan
vragen, wie daar woonde, is waar. Het
was een onhandigheid van den man, wat
de familie zelve zóó goed begreep, dat zij
er niet eens over is gaan klagen.

Het hoofd van de politie heeft er den
marechaussee op gewezen, dat hij verkeerd
had gehandeld.

Uit een nauwkeurig onderzoek is gebleken,
dat het verhaal, dat de politie tijdens een
bal bij een aanzienlijk burger de namen
der gasten heeft opgenomen, onwaar is.

Dat de politie met tact moet optreden
geeft ondergeteekende gaarne toe, en hij
is ten volle overtuigd dat de hoogere po-
liteiautoriteiten dit ook doen.

Men stelt dezen niet aansprakelijk voor de
domheden van enkele marechaussees.
Dit is onbillijk.

§ 7. Ofschoon het aanstellen van een
keurmeester, dus een veers, voor de
vleeschkeuring niet ongewenscht zou zijn,
meent ondergeteekende, op advies van den
stadsgeneesheer, dat de noodzakelijkheid
daarvan niet zoo dringend kan worden
geacht om de vrij hooge kosten te recht-
vaardigen, die het scheppen der nieuwe
betrekking zou meebrengen.

Nadeelige gevolgen van het eten van
minder goed vleesch zijn hier, voor zoover
hij heeft kunnen nagaan, nietvoorgekomen.

Voor de bevolkingsstatistiek wordt jaar-
lijks als basis genomen het getal geboor-
ten en sterfgevallen en bij benadering na-
gagaan hoeveel lui er van elders zijn bij-
gekomen, of van hier naar elders zijn
verhuisd.

Een goede volkstelling kost veel geld;
een gehrekkige heeft weinig nut.

Overwogen kan worden of het gewenscht
is spoedig eens een degelijke volkstelling
te houden.

Bij den Raad zal spoedig een keur op
het rijden met automobielen worden in-
geëind.

Ondergeteekende zal nagaan, hoe aan
het verlangen van de leden, om de Han-
delingen der Staten generaal in genoeg-
zaam aantal toegezonden te krijgen, kan
worden tegemoet gekomen.

Ook zal hij gaarne, als daartegen geen
bepaalde bezwaren bestaan, en het voor
den Raad eenigszins van belang kan wor-
den geacht, bij het indienen van wet-
ontwerpen, de adviezen van de betrok-
ken autoriteiten overleggen.

Tegen de zoogenaamde rundtrust op
Curaçao kan volgens ondergeteekende wel-
nig worden gedaan.

Een hoog invoerrecht op slachtvee acht
hij niet gewenscht, vooral niet nu, nu er,
wegens de droogte, bijna geen goed rund
om te slachten op Curaçao te krijgen zou zijn.

Jammer, dat de burgers zelf de zooge-
naamde trust in de hand werkten, door
telkens wanneer de Curaçaosche planters
trachten hun vee zelf te slachten en het
vleesch voor matigen prijs aan het pu-
blik te verkoopen, in plaats van tot dat
doel mede te werken, zich door een tij-
delijke prijsverlaging van de zoogenaamde
trustmannen lieten verleiden, om toch bij
dozen te blijven koopen en het zoo den
planters onmogelijk maakten met 't sla-
chen van Curaçaosch vee voort te gaan.

ARTIKELEN.

Art. 1. A. Waar de traktementen van de
ondergeschikte ambtenaren nog zoo kort
geleden — bij beschikking van 16 Januari
1908 P B 1908 No 2 — geregeld zijn, meent
de ondergeteekende mogelijk een voorstel
tot verhoogen daarvan bij den Raad te
kunnen indienen.

De promotie hangt in zoo'n klein corps
veel af van de omstandigheden. Men kan
haar mogelijk kunstmatig in het leven roe-
pen. Dit zou moeten geschieden door de
ambtenaren, zoodra zij een zekeren dienst-
tijd hebben, pensioen te geven, wat niet
in het belang van de koloniale kas zou
wezen en dikwijls zeer hard zou zijn voor
den persoon in kwestie.

Inkrimping van het corps ambtenaren
is volgens ondergeteekende niet mogelijk.
Zoolals hij hoven reeds aangaf wordt er
door zeer vele hard gewerkt, en wel bijna
dagelijks lang na kantoortijd.

Dat er enkele kantoren zijn waar het nu
en dan eens minder druk is, is waar, doch
het getal ambtenaren is daar zeker niet
groter dan bepaald voor een geregelden
gang der zaken noodzakelijk is.

De aard der werkzaamheden en de inrich-

ting der procedures brengen mede, dat er
aan de griffe van het Hof meer werk is
dan aan die van het kantonrecht.

Aan de griffe van het Hof is behalve
de griffier, maar een ambtenaar verbon-
den en een geëmployeerde voor schrijfwerk.
De griffier van het kantonrecht ont-
vangt voor het doen verrichten van
schrijfwerk een toelage.

Het aanstellen op enkele kantoren van
typisten, zooals wordt voorgesteld, zou hier
zijn eigenaardige moeilijkheden hebben.

Men zou er jongens voor moeten nemen,
die dezelfde scholen hebben afgehoopen als
de aspirant-ambtenaren. Zoo men dezen nu
maar op een kleine toelage liet zitten en
hun schoolmakers, van wat beteren stand,
promotie liet maken als ambtenaren, zou
dat een onbillijkheid zijn.

Art 1 e. De verblijfskosten van de district-
meesters bij verblijf buiten hun stand-
plaatsen is geregeld bij G B dd 28 Juli
1909, No 484.

De vergoeding bedraagt bij afwezigheid
van hun standplaats van
a meer dan 6 doch niet meer dan
12 uur..... f. 4—

b meer dan 12 doch niet meer dan
24 uur..... f. 6— en verder voor elk
tijdvak van zes uur of minder..... f. 1.50.

Onder standplaats in den zin van dit
artikel wordt verstaan de plaats waar de
districtmeester woont.

Art 1 f. Tegen de door den Raad ge-
wenschte omschrijving bestaat geen be-
zwaar Bij Nota van Wijziging is aan 's
Raads wensch tegemoet gekomen.

Art 6 b Deze post is niet bij vergoeding
uit de vorige begroting overgenomen.

Op den 19n Februari 1912 is in de ko-
lonie het officieel bericht ontvangen van
het ontslag van den heer C. Statius Mul-
ler als administrateur van financiën.

Op de begroting, die toen reeds ter per-
se was, kon laarmede geen rekening
worden gehouden, evenmin met het be-
drag dat hem als pensioen is toegekend.

Vgl thans de Nota van Wijziging.

Art 15. De ondergeteekende is het met
de verscheidene leden eens, dat de func-
tie van adjutant van den Gouverneur
eene eerebetrekking is, doch vindt het bil-
lijk, dat hem eene vergoeding wordt toe-
gekend voor de kosten, die de betrekking
met zich mede brengt; anders zou zich bij
een vacature het geval kunnen voordoen,
dat iemand, die voor de betrekking zeer
geschikt was, zou moeten bedanken om
de uitgaven er aan verbonden, o. a. het
aanschaffen van een uniform.

Wanneer de officier, die secretaris van
de commissie van indeling is, als zooda-
dig aftreedt, zal de personele toelage, die
hij geniet, niet aan een ander kunnen wor-
den toegekend.

Ondergeteekende zal het in overweging
nemen of de andere kosten op dit artikel
dan niet behooren te vervallen.

Art 19. Ondergeteekende meent dat het
zeer moeilijk zal zijn hier een landbouw-
kundige te krijgen die geen ambtenaar is.

Zoo men den Heer Dussel — dien Dr.
Cramer, de inspecteur van den landbouw,
voor de betrekking geschikt acht — als
zoodanig wil aanstellen, zal die aanstel-
ling een vaste moeten zijn; anders zou
men hem zijn pensioen moeten laten ne-
men en een hooge toelage geven, wat nog
meer zou kosten.

Zonder vaste aanstelling zal men ook
uit Holland, hoogst waarschijnlijk, geen
geschikt persoon meer kunnen krijgen.

Aangaande 's Raads opmerking omtrent
grondbewerking en bemesting kan worden
medegedeeld, dat er degelijke proeven met
meststoffen zullen worden genomen. Een
Duitsch syndicaat heeft reeds aangeboden
gratis voldoende monsters ter beschikking
van den landbouwkundige te stellen.

Art. 20. Bij een ingesteld onderzoek is
gebleken dat het strand aan het lepro-
zengeesticht op enkele plaatsen was aan-
gevoilt. Vull was het echter niet. Het is
weer uitgebaggerd.

Art. 25. De resultaten van de verleende
voorschotten voor dividiculatuur waren
helaas niet zeer achtterend. Op vele plaat-
sen kwam er van den aanplant niet veel
terecht.

van mals, sissal etc, waaruit o a bleek dat het hier reeds lang bekende Johnson en Bermuda gras en het paragrass voor ons de beste grassoorten zijn, en de gewone mals hier over het algemeen nog het best voldeed Voorloopig kan, volgens ondergeteekende, de werking der Maatschappij nog zeer nuttig zijn.

Art 28 c Ondergeteekende meent dat het Militair tehuis een inrichting is, die hier zeer zeker niet kan worden gemist, omdat de bemanning van onze oorlogsschepen en de soldaten van het garnizoen in de stad bijna geen fatsoenlijke gelegenheid vinden, waar zij heen kunnen gaan.

Dat zoo'n inrichting ook elders noodig wordt geacht, blijkt wel uit het feit dat er in Suriname f 2000.—subsidie wordt gegeven.

Voor de bemanning van het station schip maakt van het Militair tehuis een druk gebruik, en apprecieert o a zeer de gelegenheid, die ze er vindt voor behoorlijk nachtlgies.

Zoolang het Militair tehuis zich zelf nog niet kan bedruipen, acht ondergeteekende het daarom noodig, uit de koloniale kas de zoo nuttige inrichting te blijven steunen.

Art 29 c Zoolang de Heer Dussel nog niet tot landbouwkundige is aangesteld, kan men hem moeilijk de toelage, die hij als conservator van het museum ontvangt, ontnemen. Men zou hem er weer een extra vergoeding voor moeten geven.

Het museum heeft voornamelijk zijn nut als schoolmuseum.

Art 30 c Met het oog op de verbetering van den havenmond was het absoluut noodig, dat er een kundig opzichter bij het Departement van Openbare Werken werd uitgezonden.

Of hij later gemist kan worden zal moeten blijken als de havenwerken zijn afgevoerd en de tijd, waarvoor hij is uitgezonden, ten einde loopt.

Wordt vervolgd.

EEN NIEUWE ONDERNEMING.

Een curieus bericht, in Holland opgedoken, deed kort geleden de rondte in onze plaatselijke pers. Kapitein LENS zou door een Maatschappij belast zijn in West-Indië een struisvogel-park aan te leggen. Misschien is dit bericht wel voor een Aprilgrap gehouden, zeker door weinigen *au sérieux* genomen en heeft men allerminst nog daarbij aan Curaçao gedacht.

Nu evenwel Kapitein LENS,—de zelfde heer die gedurende enige jaren hier aan de triangulatie van het eiland werkzaam was,—werkelijk de vorige week hier is aangekomen, bleek dit bericht toch inderdaad dengelijk waar te zijn, of althans zeer veel kans te hebben om werzenlijkt te worden. De verontrustende tijdingen omtrent de verschrikkelijke droogte, die hier reeds sedert het vorig jaar aanhoudt, maken de ondernemers nog ietwat terughoudend en aarzeland, om hun plan door te zetten. Vandaar de reden, dat de Heer LENS naar Curaçao is overgekomen, om alles persoonlijk in oogenschouw te nemen en zich van den werkelijken toestand te overtuigen.

Het geldt hier inderdaad : *Bezin eer ge begint*. Het is een onderneming, waarin een aanzienlijk kapitaal moet gestoken worden, dat bij mislukking reddeloos verloren, doch bij welslagen een zeer hoog dividend kan opleveren.

Om zich eenig denkbeeld te kunnen vormen van den aard dezer onderneming, dient men te weten, dat elke jonge struisvogel, die hier moet worden ingevoerd, een waarde vertegenwoordigt van 1000.—Mark en dat men terstond de proef met ongeveer 20 dieren denkt te beginnen. Voor de kweek dezer dieren heeft men terreinen noodig van buitengewone oppervlakte. Hoe uitgestrekt deze gronden zijn, des te vrijer kunnen de struisvogels zich bewegen, des te beter zullen zij zich ontwikkelen en ook des te minder den staat van gevangenschap gevoelen en eerder tot paring en voortteeling overgaan. Voor de gezonde ontwikkeling dezer dieren is een *droog* klimaat en kalkachtige grond een eerste vereischte, twee eigenschappen, die ons eiland in ruime mate bezit. Van den anderen kant staat daartegenover een groot bezwaar, dat dezelfde plantage, voor de fokkerij dezer dieren bestemd, toch alles moet kunnen voortbrengen, wat voor het onderhoud en voedsel dezer dieren noodig is. Voortdurend moet er versch gras, luzerne-klaver, mais en boonen of desnoods rijst en zemelen aanwezig zijn, het hoofdvoedsel van den struisvogel, waarvan zij dagelijks een groote hoeveelheid noodig hebben.

Daar moeten dus voldoende aantal putten met overvloed van water voor het drenken der dieren en de irrigatie dezer cultures ter beschikking staan. Het geheele terrein van zoo'n struisvogelpark moet tot op 1.50 M hoogte, met 5 of 6 draden prikkeldraad omspannen zijn, om het ontvluchten der dieren te voorkomen. Het spreekt dus van zelf, dat niet iedere plantage op Curaçao voor het beoogde doel in aanmerking kan komen. Doch van den anderen kant is er geen enkele reden, om zulk een groote vruchtbaarheid ook in droge jaren voor de Curaçaosche plantages te betwijfelen, aangezien tot nu toe op de meeste plantages slechts roof-

bouw wordt toegepast, en bijna nergens over een flink kapitaal en voldoende wetenschappelijke kennis kan beschikt worden om intensieve cultures toe te passen en mogelijk te maken.

Men zal wel reeds vermoed hebben, dat de teelt dezer dieren hier niet ondernomen wordt alleen uit liefhebberij, noch om de Europeesche diergaarden van struisvogelste te voorzien. Het geldt hier een commercieele exploitatie van den struisvogel ter wille van zijn kostbare veeren, die reeds sinds overoude tijden gezocht en gewild waren, maar allengs in verloop van tijd zulk belangrijk handelsartikel geworden zijn, dat op die dieren gedurende de vorige eeuw in Afrika met zooveel hartstocht jacht werd gemaakt, dat zij dreigden uitge-roeid te worden. Toen eerst kwamen tot het besef welk een enorme schade de handel daaronder lijden zou, en rijpte het denkbeeld die winst voor den handel te behouden en te vermeerderen door de teelt dezer dieren in het groot te ondernemen.

Langen tijd hield men het voor onmogelijk deze dieren te temmen en aan te fokken, totdat in 1849 de wetenschappelijke verhandeling van GEOFROY-SAINT-HILAIRE: *L'acclimatation et la domestication des animaux utiles* de aandacht ook op den struisvogel vestigde. Het gevolg daarvan was, dat tusschen de jaren 1850 en 1860 zoowel in eenige zoölogische tuinen, als ook door eenige fransche planters in Algiers eenige wilde vogels werden getemd en gefokt, waarbij bleek, dat ook in den staat van gevangenschap de dieren wilden paren en voortteelen. Zoodra dit eenmaal vaststond, namen in 1865 eenige Engelsche kolonisten aan de Kaap deze zaak eveneens ter hand en wel met zooveel succes, dat de eerste 80 gevangen en getemde struisvogels van 1865 reeds in 1875 tot 32.247 vogels, in 1888 tot 152.415 en in 1904 tot 357.893 stuks waren aangegroeid en dat er in dat laatstgenoemde jaar uit de Kaap-kolonie een hoeveelheid van 470.381 engelsche ponden struisvogelveeren werden uitgevoerd, vertegenwoordigend een waarde van 22 mil-lioen Mark.

Tot het jaar 1880 bestond er in dit winstgewend bedrijf voor de farmers aan de Kaap nog geen concurrentie. In het volgende jaar werden er vandaar struisvogels uitgevoerd naar Zuid-Amerika, Australië, enz. De grondslag voor een geduchte concurrentie, die zich weldra gevoelen liet, was hiermede gelegd. Om aan dien uitvoer paal en perk te stellen, maakte de Regeering van de Kaap een wet, waarbij een uitvoerbelasting van 2500 frs. per vogel en 125 frs. op elk struisvogelei geheven werd. Desondanks bleef de uitvoer van eieren geregeld doorgaan. Bij het begin dezer belasting steeg de prijs van een paar dezer vogels tot 10 à 12000 frs. voor een gezond bevrucht ei werd tot 250 frs. betaald. In het jaar 1880 deed een farmer uit de Kaap een paar vogels van de hand voor 10.000 Mark en toch maakte de kooper er nog een winstgevende zaak mede. Vier jaar later was de prijs voor een paar weer gedaald tot 200 Mark. In de jaren tusschen 1860 en 70 rekende men in de Kaap de jaarlijksche opbrengst aan veeren van een vogel op 1500 frs, hetgeen later daalde tot 40 frs; tegenwoordig rekent men op een opbrengst per jaar van 50 à 60 Mark. Sinds het jaar 1890 schat men met de teelt dezer vogels een winst van 20 tot 30 % te maken.

Feitelijk bepaalt en beheerscht de wispelturige mode den marktprijs der veeren. De vogels van de Kaap-kolonie leveren de mooiste veeren en behalen de hoogste prijzen.

Een struisvogelei weegt ongeveer 1.5. K.G. De inhoud ervan staat ongeveer gelijk met 25 kippen-eieren. Het wijfje legt jaarlijks 13 tot 20 eieren, die des nachts door het mannetje, over dag door het wijfje worden bebroed. Na 45 à 50 dagen komen de kuikens te voorschijn.

Ook met broedmachines heeft men de eieren uitgebroed, doch de jonge dieren waren meestal ziekelijk en zwak van gezondheid.

Daar het uitkomen der eieren dikwijls heel onregelmatig plaatsvindt, verlaten de eerstgeborenen terstond het nest en loopen rond, waarbij de ouders ze naloopen en de andere eieren in den steek laten. Daarom bouwt men op een afstand van ongeveer 6 voet rondom het nest een heg, om de kuikens het wegloopen te beletten.

Na drie maanden kunnen de jonge dieren de zorg der ouders missen en maakt het wijfje weer terstond een nieuw nest, zoodat men tweemaal per jaar een broedsel van hetzelfde paar vogels kan hebben.

Als de jonge dieren 8 maanden oud zijn, zitten ze volop in de veeren. Toch wacht men nog 8 maanden langer, om ze voor de eerste maal hun veeren te plukken. Dit geschiedt in donkere stallen. De groote vleugelveeren worden afgesneden, die van den staart eenvoudig uitgetrokken.

Bij elken pluk geeft de vogel een opbrengst van 45 à 50 veeren, volwassen vogels kunnen om de 9 of 10 maanden van hun kostbare veeren beroofd worden.

Zooals men weet zijn de hals en de pooten van den vogel geheel naakt of hoogstens met een pluizig dous bedekt. De struisvogel is de grootste van alle vogels en bereikt een hoogte van 2.50 Meter en behoort tot de snelloopers; tot vliegen is de vogel niet in staat. Wordt de vogel achtervolgd, dan versnelt hij den looppas, waarbij een paard hem zelfs niet kan bijhouden. Alleen door sommige Afrikaansche volkssammen wordt ook het vleesch van den vogel gegeten. Het vleesch gelijkt zeer veel op kalfsvleesch, en is, gezouten, in kleur, smaak en reuk niet van rundsvleesch te onderscheiden. Het is bovendien malsch en licht verteerbaar.

AANTEKENINGEN

BETREFFENDE

HET PANAMA-KANAAL.

De SLUIZEN.

Het zwakke punt van het thans in bouw zijnde kanaal zijn de sluisen. De 85 voet hoogteverschil tusschen het midden-kanaalpaand en de zee-panden wordt verkregen door de afsluiting der Chagres-vallen bij Gatun en afsluitingen van minder omvangrijken aard bij Pedro Miguel en Miraflores. De sluisen zelf zullen afmetingen krijgen als nog nergens ter wereld is voorgekomen. Met drie trappen wordt 't peilverschil overgegaan, zoodat dus met schuthoogten van niet minder dan 30 voet of rond tien meter wordt gerekend.

Op zich zelf zijn zoowel de vallei-afsluitingen als de sluisen reeds technische vraagstukken van het allergrootste gewicht. Ik kom daar in een volgend hoofdstuk nader op terug. Bij den strijd tusschen voor- en tegenstanders van het project nemen zij slechts een tweede plaats in. Hoewel de moeilijkheid van hun oplossing niet wordt onderschat, acht men ze toch algemeen zeer wel uitvoerbaar. De bezwaren der tegenstanders echter betreffen in hoofdzaak het volgende :

I. De hoofdafmetingen der sluisen in verband met de toename van die der schepen in de algemeene vaart.

II. De minimum capaciteit van het sluisenkanaal in verband met de beschikbare hoeveelheid schutwater.

III. De capaciteit der sluisen in verband met den tijd noodig voor de schuttingen.

IV. De gevaren voor aardbeving.

V. De gevaren voor vernieling in geval van oorlog.

De geschiedenis van elk sluisenkanaal wijst er op, dat vroeger gebouwde sluisen steeds in den loop der jaren te klein worden bijgebouwd. Het is vooral de transatlantische vaart die daarbij voorgaat, als een gevolg van de eischen van het verkeer tusschen Europa en Amerika. Wat het passagiersvervoer betreft is het de vraag naar meerder comfort en grooter snelheid die daartoe aanleiding geeft. Maar ook de vrachtaart beweegt zich in die richting. Het massale vervoer van kolen, ertsen, granen, katoen en dergelijke waren maakt, ter wille van goedkope vrachten, groote schepen noodig. Werd vroeger een vrachtschip van 3000 ton het meest voordeelg geacht, thans is dit reeds 5000 ton geworden en in de *Proceedings* der Engelsche ingenieurs vergaderingen leest men al den wensch om traders van 30.000 ton in de haven van Londen te zullen zien. De vergroting van de scheepsmaten heeft verschillende gevolgen voor havens in open verbinding met de zee en voor die, welke door sluisen daarvan zijn afgesloten. Immers voor eerstgenoemde is het de toenemende diepgang, die werken noodig maakt tot verdieping en vooral bezwaren geeft in zake het op diepte houden. Toename van lengte en breedte-afmetingen zijn daar bij lange na niet van dezelfde beteekenis. Bij sluisenkanalen ziet men juist het omgekeerde. Daar is veel minder bezwaarlijk de toename der diepgang bij te houden, die slechts met voeten toeneemt, dan wel de der lengte- en breedte-afmetingen, die voor het geheele sluisgebouw en voor de deuren van zooveel te meer beteekenis zijn. Aangezien de meest beteekenende havens in vrije verbinding met de zee liggen, komt door deze samenloop van omstandigheden een sluisenkanaal altijd meer in moeilijkheden. In *De Ingenieur* No. 33 van 17 Augustus 1907 heeft de heer C. LEMANS deze kwestie uitvoerig uiteenzet, terwijl zijn naamgenoot W. F. LEMANS de door hem verstrekte gegevens nader heeft aangevuld in

De Ingenieur No. 44 van 21 Augustus 1909. Ik kan dus daarnaar verwijzen, en dit te meer omdat de verschillende projecten voor het Panamakanaal zelf al een beeld geven omtrent hetzelfde onderwerp.

Men behoeft slechts de jaartallen en de daarin vastgestelde afmetingen naast elkaar te zetten.

PROJECTEN VOOR 'T PANAMA-KANAAL.

Jaar v. ontwerp.	Sluislengte.	Sluis-breedte.	Drempel-diepte.
1875	450'	65'	22'
1898	740'	82'	30'
1901	740'	84'	35'
1906	900'	95'	45'
1907	1000'	100'	45'
1908	1000'	110'	45'

De laatste afmetingen zijn ruim, zooals dan ook, als wij zagen, nog steeds overeenkomstig de Spooner act vereischt wordt. De twee bekende oceaaneuzen de „Mauretania” en de „Lusitania” zijn 800 voet lang en hebben een grootste breedte van 88 voet. De diepgang is 36½ voet. Hun bruto maat is 33.200 ton. Oorlogsschepen onderscheiden zich als regel meer door een betrekkelijk groote breedte. Het grootste oorlogsschip ter wereld is thans de „Arkansas”, lengte 560 voet, grootste breedte 92 voet, diepgang 28½ voet, waterverplaatsing 26.416 ton. Voor beide scheepsoorten zullen de Panama-sluisen dus nog ruim voldoende zijn. Toch moet men de overmaat der sluisenafmetingen ten deze niet overschatten. In Engeland staan thans reeds op stapel, schepen van 900×92×36 voet en ruim 45.000 ton, terwijl Amerika eerstdaags de kiel zal leggen voor een oorlogsschip met 50.000 ton waterverplaatsing, dus tweemaal zooveel als de „Arkansas”. Men ziet dus in ieder geval dat de sluisafmetingen in 1906 aangenomen reeds nog maar even voldoende zouden zijn geweest voor schepen, die in 1910 van stapel zullen loopen. Dat geeft voor zeker te denken. Schepen met de maximum afmetin-

gen, die in de thans in aanbouw zijnde Panama-sluisen kunnen worden toegelaten, kunnen een tonmaat hebben van 80.000 ton.

Wat in de toekomst de afmetingen der schepen nog worden zal, kan niemand voorspellen. Alleen valt wel te overwegen, dat men voor elk grooter nieuw type steeds meer moeite heeft havens en dokken in te richten. Ten behoeve der bovengenoemde 2 Cunarders moest in New-York een nieuw havenkanaal gebaggerd worden, en in Europa kunnen slechts enkele havens deze schepen toelaten. Datzelfde moeilijkheden betreffen de dokken. Het is de vraag in hoeverre de *financiën* der havenbesturen zullen toelaten den groei der schepen te volgen. Tot nu toe was het de scheepsbouwer die vóór ging, op den duur kunnen echter de rollen wel eens worden omgekeerd. Het is toch niet de kwestie of een enkele gunstig gelegen haven voortgaat met uitbreiding. Dan toch blijft de gebruiks-sfeer van de grootste klassen schepen te beperkt en hun bezit te gewaagd. Wordt om een actueel voorbeeld te noemen de emigratie naar Noord-Amerika gestremd, zooals nu reeds het streven is van het Amerikaansche volk, dan zou het voor de scheepvaartmaatschappijen een ramp zijn, indien zij hun stoomers niet konden gebruiken voor verkeer naar Canada, Zuid-Amerika of waar ook de emigrantenstroom zich heen mocht verleggen. Hetzelfde geldt voor het gebruik van oude schepen, die wegens de snelle toename der comforteischen niet meer geschikt worden voor het weelde-verkeer en toch nog elders uitmuntende diensten kunnen bewijzen. Het Suez-kanaal bewijst, dat, indien de omstandigheden er maar toe leiden, ook een kanaal-directie het heft in handen kan houden en niet de scheepsbouwer. In den loop der jaren heeft men daar slechts in zoverre het kanaal verbeterd als de fondsen toelieten. Plannen tot grootsche verbeteringen, natuurlijk gepaard gaande met groote kapitaaluitbreiding, wees men rustig van de hand. De dividendtrekker bleef de baas, zij het ook dat Engeland voortdurend het dividend drukte, ter wille van de scheepvaartbelangen.

Onderstaand staatje geeft hiervan een overzicht.

Suez-kanaal, maximum afmetingen der schepen en gemiddeld aantal reizigers per jaar, gerangschikt in perioden van vijf jaar.

Periode.	Lengte in Meters	Breedte in Meters	Diepgang in Meters	Maximum tonnen-inhoud der schepen, bruto.	Aantal passagiers gemiddeld per jaar	Maximum toegelaten diepgang in Meters
1870—1874	124.90	14.93	7.39	4464	—	7.50
1875—1879	128.01	16.76	7.49	5077	—	—
1880—1884	138.91	15.40	7.50	5665	118800	—
1885—1889	142.79	20.11	7.80	6990	185000	7.80
1890—1894	147.53	21.34	7.80	7338	177200	—
1895—1899	160.45	22.86	7.80	10819	231500	—
1900—1904	170.86	23.77	8.00	13403	236600	8.00
1905—1908	170.86	23.85	8.23	13403	267341	8.23

Dat er op den langen duur dus ook wel grenzen zullen blijken voor de toenemende scheepsafmetingen is zeer waarschijnlijk. Behalve de hier reeds genoemde kwesties doet zich bovendien voor het vraagstuk der exploitatie-kosten. Reeds een geheele klasse der transatlantische vloot, die der snelste „flyers”, blijkt hoogst onrendabel. De Engelsche regeering betaalt toch per jaar per schip voor bovengenoemde 2 Cunarders £75.000 twintig jaar lang, en behoudens de uitvinding van meer economische krachtmachines zal voorshands het financieel evenwicht der reederijen een grooter vaart dan achttien mijl per uur niet toelaten. Minder vaart betekent minder machineruimte, minder kolenberging, minder personeel, en daardoor evenveel winst aan ruimte voor passagiers en lading.

Worden de sluisafmetingen van een kanaal te klein, dan heeft men nieuwe sluisen bij te bouwen. Zoo geschiedde en geschiedt het reeds in Europa, ook in ons land op het Noordzee-kanaal. Ook te Panama is dat mogelijk. De kosten van het te genwoordig in bouw zijnde stel sluisen is ongeveer \$ 60.000.000. Dit betreft een dubbel stel. Gesteld, dat na eenige jaren mocht blijken dat voor de grootste schepen een grotere sluislengte noodig zou zijn, dan kan waarschijnlijk met één stel volstaan worden. Men zou dit groote type dan op \$ 35.000.000 moeten ramen. Dit is 10 pCt. van de geheele aanlegkosten. Voorzeker een aanmerkelijk bedrag, doch niet onoverkomelijk. Ook niet voor het geval iedere tien jaar een nieuwe sluis noodig mocht zijn, althans aannemende dat ook de tonnenmaat van het geheele vervoer evenredig zal toenemen. Een redelijk kanaaltarief zou nog zijn \$ 2 per ton.

Bij een vervoer van 15.000.000 ton, zooals men 15 jaar na de opening nu reeds verwacht, krijgt men een inkomen van \$ 30.000.000. Na aftrek van \$ 10.000.000 voor onderhoud en exploitatie, dat is viermaal het bedrag daarvoor in 1905 geraamd, en \$ 14.000.000 voor 3½ pCt. rente over het totaal der uitgaven alles bijeen aan de landlengte besteed, blijft dan toch nog een ruim bedrag over om met sluisenbouw den scheepsbouw bij te houden. Men heeft hier immers niet te doen met een onderneming, die renteverliezen en te korten tijdens den aanleg en de eerste jaren daarvan op de kapitaalrekening moet brengen, maar met de schatkist der Unie, die voorloopig althans die posten reeds dadelijk kan afdoen.

Het wil ons op grond van de hier voorafgaande berekening voorkomen, dat, mits men van meet af aan deze onder de oogen ziet, de argumenten, op grond van den groei der scheepsafmetingen tegen het sluisenkanaal aangevoerd, niet zoo zwaar wegen als deze wel bij eerste beschouwing voorkomen.

Ingezonden Stukken.

Curaçao 1 Mei 1912.

Den Heer Redacteur van 't Weekblad „Amigoe di Curaçao”

Alhier.

Weledede Heer !

Naar aanleiding van het artikel getiteld „Automobil” voorkomende in uw geacht blad van jl. Zaterdag, heb ik de eer U mee te deelen, dat ik reeds eenigen tijd geleden dekdigden geraadpleegd heb over de mo-

gelijkheid om de trede van de tramwagens te verlagen. Doordien de bestrating van den weg, waarlangs de tram zich beweegt, niet overal even hoog is, bleek zulks niet doenlijk te zijn. Ik maak van deze gelegenheid gebruik ter uwer kennis te brengen, dat de wagens binnenkort van helder brandende lantaarns voorzien zullen worden.

Achtend:
De Eigenaar van den tramwegdienst
JOSEPH CARDOZE.

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE.

Wij zijn den Heer JOSEPH CARDOZE dankbaar voor bovenstaande mededeeling; het is ons een nieuw bewijs, dat de ondernemer van den tramwegdienst diligent blijft en alles beproeft om 't Publiek ter wille te zijn. Nu het een onmogelijkheid is de trede te verlagen, zal het Publiek ongetwijfeld 't ten eerste op prijs stellen, als de bestuurder en begeleider bij het stilhouden goed toezien of het noodig is den afstappenden reiziger te wijzen op aankomst van auto of rijtuig en, waar gewenscht, de conducteur behulpzaam is bij het uitstappen.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

De Hoogerw. Pater JACOBUS VAN BAARS, wd. Vicarius Provincialis, ontving Dinsdag telegrafisch bericht, dat door het Kapittel der E. E. P. P. Dominikanen van Nederland en zijn Koloniën, te Zwolle vergaderd, tot Prior Provincialis, of Overste der Nederlandsche Kerkprovincie der Dominikanerorde, gekozen is de afgevaardigde van Curaçao, de Hoogerw. Pater ANTONIUS TER MAAT.

Terwijl wij Pater TER MAAT geluk wenschen met zijn verheffing tot het Provinciaalaat, betreuren wij het toch ten zeerste, dat Z.H.E.W. niet meer op Curaçao zal terugkeeren. Daar is door Pater TER MAAT zoo veel goeds begonnen, wat nog op voortzetting wacht en op uitbreiding, dat wij slechts noode zulk een uitstekende werkkraft hier missen. Zijn voorkomende beleefdheid en fijne tact om met de menschen om te gaan, maakte voor hem mogelijk, wat voor anderen totaal onbereikbaar wordt geacht.

Op de achtjarige periode van zijn vicariaat heeft hij een geheel eigen stempel gedrukt. Hij laat door zijn heengaan een leegte achter, welke zeer moeilijk zal kunnen worden aangevuld.

Een ding troost ons. Daar de Provinciaal van Nederland ook Overste is van de Curaçaosche Missie, en de Paters van Curaçao nu voor het eerst een Provinciaal bezitten, die door zelf gewerkt te hebben in de Missie als Vicarius, het best en het meest op de hoogte is van het Missiewerk, zijn wij overtuigd, dat Pater TER MAAT nog veel doen kan voor Curaçao, en het dus ook zeker doen zal Wij verliezen hem derhalve niet geheel.

Moge de goede God zijn arbeid zegenen en rijke vrucht doen dragen zoowel in Nederland als in de Kolonie.

Aan de vele vrienden van Pater A. TER MAAT bewijzen wij mischien een dienst met de vermelding van zijn adres in Nederland dat luidt als volgt: Den Hoogerw-Pater A. TER MAAT, Prior Provincialis, Klooster, HUIZEN bij Arnhem.

***

De Zeereerw. Heer J. MEYKNECHT, benoemd tot Pastoor van S. Willibrordo, wordt Zaterdag a. s. met de *Prins Willem I* in de Kolonie terugverwacht.

La Cruz.

Dese geachte Collega is met het nummer van 1 Mei zijn dertienden jaargang ingetreden. Dat 13 geen ongeluksgetal is, blijkt nu weer uit het verblijdend feit, dat *La Cruz* bij zijn intrede van den dertienden jaargang de vleugels weer verder uitspreidt en om de veertien dagen gratis een kinderkrant bij zijn blad zal voegen, de *Witwiek, Ala Blanca*. De eerste kennismaking was aardigst. „Het beste is voor onze kinderen niet te goed” wordt ook hierin gehuldigd.

Wij wenschen *La Cruz* en *Ala Blanca* veel lezers en aan de ondernemende Redactie geluk, moed en volharding.

J. P. Dania.

Donderdag wapperde de vlag boven de Spaar- en Beleenbank. Het was feest. De tegenwoordige bankhouder, de Heer J. P. DANIA, herdacht zijn veertigjarig jubilé. Het Bestuur complimenteerde den jubilaris en herdacht den trouw en de nauwgezetheid waarmee de Heer DANIA gedurende die veertig jaren bij de instelling in verschillende hoedanigheden werkzaam was.

Ook wij wenschen den Heer DANIA geluk en hopen dat hij ook nog zijn gouden jubilé moge vieren.

Examen.

Op 1 Mei legden met goed gevolg examenen af in de Engelsche taal de dames C. H. W. VAN EPS en W. VAN EPS.

Op 1 en 2 Mei het examen als onderwijzer(es) 3e. klasse de dames VERA JOHANSSON, AMELIA ECKER, JANE LINGSTUYL en de heer W. SCHOTBORGH.

Op 3 Mei in de Engelsche taal de heer C. J. KRIJST en de eerw. frater DIONYSIO en in de Spaansche taal de eerw. frater BEATUS en VINCEN-TIANUS.

Op 4 Mei in de Duitsche taal De Eerw. Zuster ALEXIA (M. A. METTER-NICH)

als onderwijzeres voor de akte 4e klas de Eerw. Zusters SOPHIE, (G. W. HULSHOF) en de Eerw. Zuster ELECTA (J. TIMMERMAN).

Aan allen onze oprechte gelukwenschen.

Koloniale Raad.

In eene Woensdagavond gehouden, door den Voorzitter en 9 leden bijgewoonde zitting van den Kolonialen Raad had verkiezing plaats van candidaten 'ter aanvulling van de vacature MÖLLER en werden onderscheidenlijk tot 1ste en 2e candidaat gekozen de heeren F. W. P. WINKEL en C. GORSIRA FZ.

De ingekomen stukken, waarvan in die zitting mededeeling werd gedaan, bestonden in eene gouvts. missive, houdende kennisgeving van de benoeming van MORDY S. L. MADURO en A. G. STATIUS MULLER, met ingang van den 2den Dinsdag van Mei a. s. tot respectievelijk Voorzitter en Ondervoorzitter; van die van E. M. PENSO tot lid; tevens kennisgeving houdende, dat Dr. Ph. F. de HASSETH MÖLLER benoemd is tot officier van gezondheid 2de klasse bij het Ned. Ind. Leger;

gouvts. missive, waarbij wordt aangeboden het Rapport betreffende de havenplannen voor Curaçao, uitgebracht door de commissie voor de Handelspolitiek; en

gouvts. beschikking, waarbij de 1ste commies J. W. J. VAN DER LINDE SCHOTBORGH bevorderd wordt tot hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie.

Havenverbrediging.

Om deel uit te maken van het detachement genietroepen, dat 26 April is uitgezonden naar Curaçao tot het met behulp van springmiddelen opruimen van koraalriffen, zijn aangewezen de sergeant 1ste klasse A. Lishout (reserve: de sergeant 1e klasse W. P. Wijtes), de geniesoldaten 1e klasse G. A. 't Sas, H. J. H. Leliveld, F. B. Van Nes, C. N. Klummer, en W. J. M. Kroes (reserve: de geniesoldaten 1e klasse A. H. Pubben en A. Van Pelt.)

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de firma C. WINKEL & ZONEN een proefkistje sigaren van de Nederlandsche fabriek *Justus van Maurik* en een reclamemesje.

Armoede.

Als een bewijs voor het groote gebrek, op Rincon van Bonaire geleden, diene, dat in de eerste vier maanden 22 sterfgevallen geteld worden, terwijl in de gewone jaren dit getal slecht 4 of 5 bedraagt.

Zijn die arme menschen niet op een of andere wijze te helpen? Met permissie tot het branden van noutskool alleen, vreezen wij, zijn zij niet geholpen; het gebrek is te groot en te algemeen.

Proeve van Illuminatie.

Deukelijk zal bij de havenverbrediging het zoogenaamd torpedohuisje wegvallen en de brug naar het Rif moeten verlegd worden.

Als nu de feestcommissie eens wil de onderzoeken, of alles nog bij het oude zal wezen op den verjaardag van H. M. de Koningin, zou het niet onaardig wezen de lijnen van het huisje en de brug met electrische lichten te illumineren. Dat zal over het water een fantastisch gezicht geven en ons in lichtstralen herinneren aan het verheugende feit der havenverbrediging.

Dat men, zoo het plan instemming vindt, de bespreking niet lang uitstelt, want de Electriche Centrale moet bij tijds de noodige lampjes kunnen bestellen.

Het pontverkeer.

Toen Zaterdagavond de *Zulia* zoude uitstoomen, had het heel weinig gescheeld, of een pontje vol menschen was overvaren geworden.

De loods hield zoolang mogelijk in, maar in plaats dat pontjesvoerder en inzittenden onmiddellijk terugweken voor het dreigend gevaar, stelden zij gezamenlijk alle pogingen in het werk om nog dichter bij te komen. God dank gelukte het hun nog rakelings voorbij te varen.

De aandacht der Politie blijve gevestigd op het verbod van afvaart der pontjes, als een boot in aantocht is.

Meteorologische Waarnemingen.

In het Voorloopig Verslag der Rapporteurs van den Kol. Raad over de Begrooting van 1913 werd bij Art. 86. j. de volgende opmerking gemaakt: „Gevraagd werd, wie met „de meteorologische Waarnemingen, „die overigens niets om het lijf hebben, belast is, en of waarnemingen „niet aan een der ter plaatse aanwezige politiebeambten zonder extra-toelage kan worden opgedragen.”

Toevallig vonden wij in het *L. Dagbl.* een interview van Prof. Dr. VAN EYERDINGEN, den directeur van het Kon. Nederl. Meteorologisch Instituut te De Bilt bij Utrecht, waarin deze o. a. het volgende vertelt:

„Er zijn in Nederland op 140 plaatsen regenmeters geplaatst. De waarnemers zijn meestal onderwijzers, ook wel burgemeesters en soms wel veldwachters, en verder vele particulieren. Dezen doen het werk belangeloos. Elken dag tappen zij den regenmeter af en vullen dan hun staat in. Die opgaaf krijgen wij elke maand toegezonden. Zij ontvangen daarvoor o. a. gratis ons weekkaartje toegezonden. Er is veel animo in sommige streken van ons land, bijv. in Limburg, voor de regenwaarnemingen. We zouden wel zooveel meters kunnen plaatsen, als we maar wilden. In andere streken daarentegen, bijv. in 't midden van Drente, vraagt men eerst: „Wat kan ik er mee verdienen?” En als het hun dan blijkt, dat zij er geen geld voor krijgen, bedanken zij er voor.”—

Keur op het springen van steenen door middel van ontploffing
Voorloopig Verslag.

Bij het Afdeelingsonderzoek verklaarde men algemeen zich met het ontwerp te kunnen vereenigen.

Eenige leden bepleitten echter de wenschelijkheid, dat, met het oog op de eventueel te nemen voorzorgsmaatregelen, wanneer onder leiding van den Directeur der Openbare werken steenen gesprongen worden, door hem vooraf kennis wordt gegeven aan het Hoofd van politie, terwijl enkele andere leden van oordeel waren, dat in alle gevallen eene vergunning van deze laatste autoriteit gevraagd moet worden.

Memorie van Antwoord.

Met genoegen vernam de Gouverneur dat de Raad zich in het algemeen met het ontwerp kon vereenigen.

Daar de Directeur der Openbare Werken juist de persoon is, die krachtens art. 2, lid 2, der onderhavige keur het hoofd van politie, zoo noodig, moet voorlichten nopens het al of niet gevaarlijke van het springen van steenen en nopens de middelen, die zijn aan te wenden om gevaar en schade daarbij te voorkomen, blijft de Gouverneur het overbodig achten, dat de Directeur der Openbare Werken van het hoofd van politie vergunning moet vragen voor het springen van steenen, of kennis moet geven, dat hij daartoe zal overgaan.

Een Landbouwbank voor Suriname.

Naar wij vernemen, hebben de besprekingen, welke namens de Regeering zijn gevoerd met eenige bij Suriname betrokken financieele- en handelselichamen met betrekking tot de oprichting van een landbouwbank voor Suriname, die tevens haren werkkring tot Curaçao zal uitstrekken, tot een gunstig resultaat geleid.

Voor de regeling van het aandeel dat de Regeering in de oprichting van deze bank zal nemen, is eerlang een wetsontwerp te wachten.

De Curaçaosche Handel-Maatschappij is ook begonnen met het boren in hare terreinen ter opeporing van delfstoffen.

Oculist.

De Heer DAVID DARIO SALAS heeft per correspondentie met een Instituut te New York zich onder leiding van Dr. FERGUSON bekwaam gemaakt tot oculist en dezer dagen zijn diploma als zoodanig, gevisceerd door den Hollandischen Consul, ontvaangen. Onze gelukwenschen.

Het ongeluk a/b der „Zeeland”.

De heer Thomson heeft aangaande het ongeluk a/b van Hr Ms Zeeland den 27 Maart 1912 de volgende schriftelijke vraag ingezonden: „Wil de Minister zoo goed zijn om volledige bijzonderheden mede te deelen, aangaande het ongeluk op 27 dezer bij het houden van schiet-oefeningen a/b. van Hr Ms Zeeland voorgevallen?”

De Minister van Marine heeft hierop bij antwoord, den 2 April ingezonden, medegedeeld, dat het hem onmogelijk is om reeds thans volledige bijzonderheden te verschaffen aangaande het ongeluk dat op 27 Maart jl. bij het houden van schiet-oefeningen aan boord van Hr Ms Zeeland, welk pantserdekship in West-Indië vertoef heeft plaats ge-

VEA USTED

que cada frasco de Aceite de Hígado de Bacalao que compre lleve la marca del “Hombre con el Bacalao á Cuestas.”

Ella representa la legítima y la mejor preparación de Aceite de Hígado de Bacalao que se conoce por el nombre de

EMULSION DE SCOTT

que contiene el mejor y más puro Aceite de Hígado de Bacalao de tal manera emulsionado con los hipofosfitos de cal y de soda y glicerina que hace de los cuatro ingredientes la forma más eficaz para combatir las enfermedades del pecho y los pulmones.

“Me es grato declarar que habiendo estado bastante enfermo y debilitado por más de un año, y cuando ya las fuerzas se me habían agotado apesar de los medicamentos que tomaba, un amigo —el Sr. Luis Silva— me recomendó la Emulsión de Scott. Tomé seis frascos de esta magnífica preparación y quedé completamente curado, gozando ahora de la mayor salud, fuerzas y ánimo, por lo cual recomiendo siempre á mis amigos la Emulsión de Scott.” Alfonso Rodríguez, Valencia, Venezuela.

..

had, aangezien zoodanige volledige bijzonderheden nog niet bekend zijn.

Het eenige wat de Minister reeds thans met zekerheid kan mededeelen is, dat de onmiddellijke oorzaak van bedoeld ongeluk, ten gevolge waarvan één matroos der 2de klasse werd gedood, een korporaal der mariniers zwaar gewond en een marinier der 2de klasse, benevens een lichtmatroos licht gewond werden, is gelegen in het ten gevolge van tot nu toe nog niet bekende redenen, ontploffen van een lading van een der kauons van 7.5 c.m. bij niet omgedraaide kruk van het sluitstuk en niet getroffen slagkop der huls, en dat naar de oorzaak van het gebeurde een onderzoek wordt ingesteld.

De R. W. I. M.

Door de Regeering is ingetrokken: Het wetsontwerp tot goedkeuring van een contract met de N. V. Koninklijke West-Indische Maildienst, wegens het uitvoeren van een vaart van Amsterdam naar Paramaribo en naar Curaçao en van Paramaribo naar Amsterdam, alsmede wegens het overbrengen van brievenmalen tusschen Paramaribo en New-York.

De „Titanic.”

In de „Cur. Court.” lezen we officiële mededeeling, dat er gegronde reden bestaat om aan te nemen, dat correspondentie, voor Curaçao bestemd, met 't stoomschip „Titanic” verloren is gegaan.

De Brug.

Toen Donderdagmiddag de brug zou worden opengedraaid om de „Viola” door te laten, verloor het sleepbootje zijn schroef, zoodat de brug sindsdien met de hand moet geopend worden, wat tegen den sterken stroom in zeer lastig en langzaam gaat.

Donderdagmiddag bleef de brug eenige uren achtereen open. Gelukkig zijn de stoompontonnen, van nieuwe ketels voorzien, goedgekeurd en zullen spoedig in werking komen.

De Panamakanaalwet.

De commissie van verkeer uit het Huis van Afgevaardigden heeft een supplementair voorstel bij de Panamakanaalwet ingediend waarbij kuststoombooten, die aan spoorwegmaatschappijen behoren of daarvan afhankelijk zijn van het Panamakanaal worden uitgesloten. Den spoor-

wegmaatschappijen wordt verder verboden aandeelen van scheepvaartmaatschappijen te bezitten of op concurrerende maatschappijen invloed te oefenen. De aanneming van dit voorstel zou de grootste spoorweg- en stoomvaartmaatschappijen treffen.

Dr. Moller.

Officier van gezondheid 2e klas is met zijn Familie Donderdag per „Carracas” in de Kolonie teruggekeerd.

Officieele Berichten.

Aan den marktmeester alhier J. A. DAM is tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend; en de commies 2de klasse der belastingen alhier N. V. VAN MEETEREN is gedurende den verloftijd van DAM belast met het financieel gedeelte en de Commandant der brigade marchaussees J. APPEL met het politiegedeelte van het marktmeesterschap.

Benoemd zijn: tot hoofdcommies en werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie, de 1ste commies J. W. J. VAN DER LINDE SCHOTBORGH; tot 1ste commies, de 2de commies W. J. H. B. GRAVENHORST; tot 2de commies, de adjunctcommies Th. F. VAN DER LINDE SCHOTBORGH; en tot adjunctcommies, de klerk, thans met verlof in Nederland, J. H. A. W. SPROCK; en R. J. BEAUJON JR., belast met het opmeten en in kaart brengen van het domein op Bonaire, is tijdelijk als klerk werkzaam gesteld ter Administratie van financiën. Aan den Griffier enz. op Bonaire, Q. L. RIGAUD is om gewichtige redenen 14 dagen verlof verleend.

De geëmployeerden B. P. P. SCHILLS en J. N. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, zijn benoemd tot klerk ter posterij en ten ontvangerskantore en tot adjunct-yker; tevens belast met den dienst der postspaarbanc, onder toezicht van den ontvanger, en met de werkzaamheden van ambtenaar van politie, respectievelijk op Bonaire en Aruba.

Aan den Stads geneesheer alhier H. FERGUSON, is tot herstel van gezondheid, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Venezuela.

Het ministerieele kabinet heeft zijn ontlag aangeboden wat door President GOMEZ is aangenomen.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiskaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

93 ratten
47 muizen.

